

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2023 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi oddalił wniosek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) z siedzibą w Ł. o wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru przedsiębiorców. (postanowienie – k. 17)

Rozpoznając powyższą sprawę Sąd Rejonowy wskazał, iż postanowieniem z dnia 28 lutego 2023 roku referendarz sądowy odmówił wykreślenia spółki z uwagi na fakt, że toczą się z jej udziałem postępowania sądowe, co wskazuje na niezakończony proces likwidacji. W dniu

10 marca 2023 roku likwidator spółki, działając przez pełnomocnika, wniósł skargę na powyższe orzeczenie referendarza, powołując się na fakt, że proces likwidacji został zakończony albowiem spółka nie posiada majątku, likwidator umieścił w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stosowne obwieszczenie wzywając wierzycieli spółki do zgłaszania wierzytelności w terminie 3-miesiący. Wobec braku zgłoszeń oraz upłynnienia całości majątku spółki zostało sporządzone sprawozdanie likwidacyjne, a następnie złożony wniosek o wykreślenie podmiotu w Rejestrze.

Sąd Rejonowy uznał, iż trwające postępowanie sądowe z udziałem spółki wyłącza możliwość jej wykreślenia z rejestru do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, nawet pomimo upłynnienia jej majątku. Spółka pozostaje bowiem podmiotem aktywnym, nie zostały zakończone jej bieżące interesy, nie ma ona charakteru podmiotu „martwego”, którego byt ogranicza się tylko do uwidocznienia w rejestrze.

(uzasadnienie – k. 21 – 23)

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł wnioskodawca – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) z siedzibą w Ł., zaskarżając powyższe postanowienie w całości.

Skarżący nie sformułował żadnych zarzutów wobec orzeczenia i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi rejestrowemu. (apelacja – k. 27 – 28)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Wskazać należy, iż istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do odpowiedzi na pytanie czy możliwe jest wykreślenie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z rejestru w sytuacji, gdy nie ma ona majątku, jak wskazuje spółka, ale równocześnie toczą się z jej udziałem postępowania sądowe. Jak wynika z art. 282 § 1 k.s.h. likwidatorzy powinni zakończyć interesy bieżące spółki, ściągnąć wierzytelności, wypełnić zobowiązania i upłynnić majątek spółki (czynności likwidacyjne). Nowe interesy mogą wszczynać tylko wówczas, gdy to jest potrzebne do ukończenia spraw w toku. Nieruchomości mogą być zbywane w drodze publicznej licytacji, a z wolnej ręki - jedynie na mocy uchwały wspólników i po cenie nie niższej od uchwalonej przez wspólników. Jak wynika z powyższego - choć zaspokojenie lub zabezpieczenie wszystkich wierzycieli spółki nie jest warunkiem zakończenia postępowania likwidacyjnego, to jednak w żaden sposób, nie umniejsza to obowiązku likwidatora zakończenia interesów bieżących spółki (art. 288 § 1 k.s.h.).

Sąd Okręgowy nie podzielił stwierdzenia skarżącego by w sprawie niniejszej zaistniał analogiczny stan faktyczny do tego, którego dotyczyły rozważania Sądu Najwyższego w orzeczeniu z dnia 8 stycznia 2002 r. o sygn. akt I CKN 752/99, a następnie w orzeczeniu

z dnia 5 grudnia 2003 r. o sygn. akt IV CK 256/02 i z dnia 20 września 2007 r. o sygn. akt II CSK 240/07. W przedmiotowej sprawie bowiem nie sposób uznać, że wnioskodawca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) jest tzw. „martwym podmiotem”.

Jest ona bowiem uczestnikiem postępowań sądowych.

W ocenie Sądu II instancji użyte w art. 288 § 1 k.s.h. wyrażenie: „zakończenia bieżących interesów spółki” nie dotyczy tylko kwestii zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez spółkę (jak wąsko przyjmuje to skarżący), ale odnosi się do szerszego kręgu możliwych aktywności spółki powiązanych z jej działalnością – w tym toczonych z jej udziałem procesów sądowych. Przyjęcie przeciwnego stanowiska groziłoby destabilizacją stosunków prawnych i ograniczeniem konstytucyjnej zasady prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), bowiem każdy dłużnik - osoba prawna (w tym też spółka z ograniczoną odpowiedzialnością), mógłby skutecznie podjąć działania celem wykreślenia podmiotu z KRS (po formalnej realizacji czynności likwidacyjnych w terminach przewidzianych przepisami k.s.h. – tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie), dążąc w ten sposób do uniknięcia ustalenia ewentualnej odpowiedzialności za swoje długi i uczestnictwa w procesach mających doprowadzić do uzyskania przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego.

Jak zasadnie wskazał, w uzasadnieniu Sąd I instancji, odpowiedzialność reprezentantów (także likwidatorów spółki – art. 299¹ k.s.h. w związku z art. 299 k.s.h.) spółki warunkowana jest przeprowadzeniem wcześniej bezskutecznej egzekucji z majątku spółki. Wynika z tego, że także z tej przyczyny koniecznym jest doprowadzenie do zakończenia procesów z udziałem spółki w likwidacji. Co warto też podkreślić - niewątpliwie wykreślenie zadłużonej spółki z rejestru przedsiębiorców, w toku prowadzonych spraw sądowych - spowodowałoby ich umorzenie, co miałoby jednoznacznie negatywny wydźwięk społeczny, naruszając prawo kontrahenta (choćby formalne) do dochodzenia swoich roszczeń i uzyskania wyroku sądowego. Na koniec – za utrzymaniem bytu prawnego spółki przemawia również to, że w trakcie postępowań przed sądami powszechnymi spółka poprzez osoby ją reprezentujące może podejmować działania obronne, przedstawiać swoje twierdzenia, dowody, zarzuty i działać tak, aby zminimalizować zadłużenie.

W podniesionych okolicznościach Sąd Okręgowy musi wskazać, że na wykładnię art. 282, 285 i 288 k.s.h. w zakresie wykreślenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, co do której toczą się postępowania sądowe musi obecnie wpłynąć art. 25d ust. 3 ustawy o KRS i wskazana w nim reguła uwzględniania także uzasadnionych interesów wierzyciela. Nawet jeżeli regulowane przepisami art. 25a-25e ustawy o KRS postępowanie jest innym od likwidacji to nie sposób przyjąć aby na gruncie k.s.h. należało dać prymat wyłącznie interesowi spółki i osób nią kierujących z pominięciem interesu publicznego. Zarówno interes publiczny jak i interes wierzycieli sprzeciwiają się bowiem wykreśleniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z rejestru w sytuacji gdy toczą się z jej udziałem postępowania zmierzające do stwierdzenia istnienia wierzytelności i uzyskania tytułu egzekucyjnego.

W tych okolicznościach apelacja w ocenie Sądu Okręgowego bezwzględnie musi być oddalona, bowiem Sąd kierować powinien się interesem wierzycieli i publicznym (a ten wymaga aby zakończyć prowadzone postępowania i nie doprowadzać do powtarzania dokonanych już czynności procesowych), a nie spółki.

Ponadto Sąd Okręgowy uznaje, że wprost stoi na przeszkodzie wykreśleniu również treść art. 285 k.s.h. zgodnie z którym sumy potrzebne do zaspokojenia lub zabezpieczenia znanych spółce wierzycieli, którzy się nie zgłosili lub których wierzytelności nie są wymagalne albo są sporne, należy złożyć do depozytu sądowego.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstaw do podważenia prawidłowości wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia, apelacja podlegała oddaleniu, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 7 ustawy o KRS.

Z/

Odpis postanowienia wraz uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy poprzez umieszczenie na portalu informacyjnym Sądu.

24.04.2024 r.